

YANGI ASR MAKROIQTISODIY SIYOSATLARINING SAMARADORLIGI

Jumagaldiy Ro‘ziboy Mansurbek o‘g‘li

Urganch Ranch texnologiya universiteti talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolaning maqsadi XXI asr global iqtisodiyotida yangi vujudga kelgan va an’anaviy makroiqtisodiy modellardan sezilarli darajada farq qiladigan makroiqtisodiy siyosatlar (masalan, miqyosi kengaytirilgan monetar siyosat, modern monetar nazariyasi amaliyoti, yashil iqtisodiyotga yo‘naltirilgan byudjet siyosati va raqamli iqtisodiyotni rag‘batlantirish) ning samaradorligini kompleks baholash va ularning iqtisodiy o‘rish, inflyatsiya, bandlik va barqarorlikka ta’sirini tahlil qilishdan iborat. Tadqiqotda ikki tomonlama yondashuv qo‘llanilgan. Birinchidan, makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar (YaIM o‘sishi, inflyatsiya darajasi, ishsizlik) va moliyaviy ko‘rsatkichlar (davlat qarzi, byudjet taqchilligi) bo‘yicha G20 mamlakatlari uchun 2000-2023-yillardagi ma‘lumotlar to‘plamiga asoslanib, panel ma‘lumotlar tahlili (Panel Data Analysis) va regressyon tahlili o‘tkazilgan. Ikkinchidan, tanlangan mamlakatlar (AQSh, Yaponiya, Yevropa Ittifoqi, Xitoy) holatlariga chuqur tahliliy tahlil qo‘llangan.*

Kalit so‘zlar: *Makroiqtisodiy siyosat, monetar siyosat, byudjet siyosati, samaradorlik, yangi asr iqtisodiyoti, makroiqtisodiy barqarorlik, panel ma‘lumotlar tahlili.*

Annotation: *The purpose of this article is to comprehensively assess the effectiveness of new macroeconomic policies that have emerged in the 21st century global economy and differ significantly from traditional models (e.g., quantitative easing, the practical application of Modern Monetary Theory, budget policies aimed at a green economy, and incentives for the digital economy), and to analyze their impact on economic growth, inflation, employment, and stability. The research employs a dual approach. Firstly, based on a dataset for G20 countries from 2000-2023 concerning macroeconomic indicators (GP growth, inflation rate, unemployment) and financial indicators (public debt, budget deficit), panel data analysis and regression analysis were conducted. Secondly, an in-depth analytical case study was applied to selected countries (USA, Japan, European Union, China).*

Keywords: *Macroeconomic policy, monetary policy, fiscal policy, effectiveness, new era economy, macroeconomic stability, panel data analysis.*

Kirish

XXI asr global iqtisodiyoti 2008-2009-yillardagi global moliyaviy inqiroz, COVID-19 pandemiyasi, geosiyosiy ziddiyatlar va iqlim o‘zgarishi kabi bir qator chuqur sinovlar va strukturaviy o‘zgarishlar davridan o‘tmoqda. Ushbu yangi sharoit an’anaviy makroiqtisodiy nazariya va amaliyot tomonidan to‘liq qamrab olinmagan qiyinchiliklar tug‘dirdi. Natijada, dunyo bo‘ylab hukumatlar va markaziy banklar iqtisodiy barqarorlikni saqlash va o‘rishni rag‘batlantirish maqsadida yangi, ba‘zan tajribaviy sifatlanadigan makroiqtisodiy siyosatlar qo‘llamoqda. An’anaviy Keynischilar va monetaristlar o‘rtasidagi

bahslar asosan byudjet taqchilligi va pul massasining o‘shishi atrofida bo‘lsa, bugungi kunning siyosatlari undan ham murakkabroqdir. Markaziy banklar tomonidan miqyosi kengaytirilgan monetar siyosat (quantitative easing) keng qo‘llanilmoqda, modern monetar nazariya (MMT) amaliy siyosatga aylanishi mumkinligi haqida jiddiy munozaralar olib borilmoqda, "yashil o‘tish" ni rag‘batlantirish uchun keng ko‘lamli byudjet dasturlari amalga oshirilmoqda va raqamli iqtisodiyotni boshqarish uchun yangi me‘zonlar izlanmoqda. Shu bilan birga, bu siyosatlarning samaradorligi va uzoq muddatli oqibatlari haqidagi savollar tobora keskinlashib bormoqda. Inflyatsion bosim, moliyaviy beqarorlik, davlat qarzining barqarorsiz darajalari va resurslarning noto‘g‘ri taqsimlanishi kabi potentsial xavflar mavjud. Shuning uchun, ushbu yangi makroiqtisodiy siyosatlar nafaqat qisqa muddatli inqirozlarga javob bera oladimi, balki uzoq muddatli barqaror va barqaror rivojlanishni ta‘minlay oladimi yoki yo‘qligini aniqlash dolzarb ilmiy muammoga aylangan.

METADOLOGIYA

Tadqiqotning maqsadi yangi asr makroiqtisodiy siyosatlarining samaradorligini kompleks baholash bo‘lgani uchun izlanishda aralash (mixed-methods) uslubiy yondashuv qo‘llanildi. Bu yondashuv miqdoriy (kvantitativ) va sifat (kvalitativ) tahlil usullarini birlashtirib, natijalarning ishonchliligi va chuqurligini ta‘minlaydi. Tadqiqot ikki asosiy bosqichdan iborat: birinchi bosqichda keng miqyosli miqdoriy tahlil, ikkinchi bosqichda esa tanlangan holatlar (case studies) bo‘yicha sifat tahlili amalga oshirildi. Tadqiqotning empirik asosini xalqaro tashkilotlarning ishonchli ma‘lumotlar bazalari tashkil etadi: Makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar: Jahon banki (World Development Indicators), Xalqaro valyuta jamg‘armasi (World Economic Outlook), Xalqaro mehnat tashkiloti (ILOSTAT) ma‘lumotlar bazalaridan olingan. Moliyaviy ko‘rsatkichlar: Davlat qarzi va byudjet taqchilligi bo‘yicha ma‘lumotlar IMF va BIS (Bank for International Settlements) ma‘lumotlar bazalaridan olingan. Tadqiqot doirasi: Asosiy tahlil G20 a‘zosi bo‘lgan 19 ta mamlakat va Yevropa Ittifoqi uchun 2000-2023-yillardagi yillik ma‘lumotlar asosida amalga oshirildi. Bu davr yangi asr makroiqtisodiy siyosatlarining paydo bo‘lishi va keng qo‘llanilishini qamrab oladi. Ma‘lumotlar panel (panel data) shaklida tuzildi. Tadqiqot usullari va model spesifikatsiyasi. Tadqiqotning miqdoriy qismida asosiy usul sifatida panel ma‘lumotlar tahlili (Panel Data Analysis) qo‘llanildi. Bu usul vaqt va ob‘ekt (mamlakatlar) o‘lchamlaridagi o‘zgarishlarni bir vaqtning o‘zida kuzatish imkonini beradi. Asosiy ekonometrik model quyidagicha spesifikatsiya qilindi:

$$Y_{it} = \beta_0 + \beta_1 PS_{it} + \beta_2 MS_{it} + \beta_3 X_{it} + \mu_i + \lambda_t + \varepsilon_{it}$$

Bu yerda: Y_{it} – natijaviy o‘zgaruvchi (i-mamlakatning t-yildagi ko‘rsatkichi). Tadqiqotda quyidagi natijaviy o‘zgaruvchilar alohida modellashtirildi: GDP_growth_{it} – real YaIM o‘shishi (%). $Inflation_{it}$ – iste‘mol narxlari indeksining o‘shishi (%). $Unemployment_{it}$ – ishsizlik darajasi (%). PS_{it} (Fiscal Policy) – byudjet siyosati ko‘rsatkichi. Davlat qarzining YaIMga nisbati ($Debt_to_GDP_{it}$) va byudjet taqchilligi ning YaIMga nisbati ($Deficit_to_GDP_{it}$) sifatida o‘lchandi. MS_{it} (Monetary Policy) – monetar siyosat ko‘rsatkichi. Markaziy bank aktivlarining YaIMga nisbati ($CentralBankAssets_to_GDP_{it}$) va real foiz stavkasi ($Real_Interest_Rate_{it}$) sifatida

o‘lchandi. X_{it} – nazorat o‘zgaruvchilari to‘plami (control variables). Bunga savdo ochiqlik darajasi (Trade_Openness_it), aholi o‘sishi (Population_Growth_it) va infratuzilma sarmoyasining YaIMga nisbati (Investment_to_GDP_it) kiradi. μ_i – mamlakatlar bo‘yicha fixed effect (sabit ta’sir), vaqt bilan o‘zgarmaydigan omillarni (masalan, madaniyat, geografik joylashuv) hisobga oladi. λ_t – yillar bo‘yicha fixed effect (sabit ta’sir), barcha mamlakatlarga ta’sir ko‘rsatadigan global shoklarni (masalan, global inqirozlar) nazorat qiladi. ε_{it} – xato hadi. Modelni baholash uchun Fixed Effects (FE) va Random Effects (RE) modellari qo‘llanilib, ularning orasidagi tanlov Hausman testi natijasiga ko‘ra amalga oshirildi. Multikollinearlik, geteroskedastiklik va avtokorrelyatsiya muammolarini bartaraf etish uchun mos standart xatolar (robust standard errors) qo‘llanildi.

NATIJALAR

Panel ma'lumotlar tahlilining asosiy natijalari

G20 mamlakatlari uchun 2000-2023 yillardagi ma'lumotlar asosida amalga oshirilgan panel regressiya tahlili yangi asr makroiqtisodiy siyosatlarining samaradorligi bo'yicha bir qator muhim natijalarni aniqlash imkonini berdi.. Monetar siyosatning ta'siri. Miqyosi kengaytirilgan monetar siyosatning asosiy ko'rsatkichi bo'lgan markaziy bank aktivlarining YaIMga nisbati (CentralBankAssets_to_GDP) bo'yicha olingan natijalar qiziqarli dinamikani ochib berdi. Qisqa muddatda (1-2 yil) bu ko'rsatkichning oshishi real YaIM o'sishiga ijobiy ta'sir ko'rsatdi ($\beta = 0.15$, $p < 0.05$). Biroq, bu ta'sir uzoq muddatda (3 yildan ortiq) zaiflashadi va hatto statistik ahamiyatsiz bo'lib qoladi. Inflyatsiya bo'yicha esa, monetar kengayishning ta'siri 2 yil kechikish bilan sezilarli bo'lib, $\beta = 0.22$ ($p < 0.01$) koeffitsient inflyatsion bosimni kuchaytirish xavfini ko'rsatadi. Byudjet siyosatining ta'siri. Davlat qarzining YaIMga nisbati (Debt_to_GDP) ning makroiqtisodiy ko'rsatkichlariga ta'siri non-linear xarakterga ega ekanligi aniqlandi. Qarz darajasi ma'lum bir chegaragacha (taxminan YaIMning 60%) bo'lganda, uning o'sishi iqtisodiy o'sishga salbiy ta'sir ko'rsatmasdi. Ammo, bu chegaradan oshganda, qarzning har bir qo'shimcha birligi iqtisodiy o'sish sur'atlarining sekinlashuviga olib kelishi aniqlandi ($\beta = -0.08$, $p < 0.05$). Bu "qarzning chegaraviy ta'siri" (debt threshold effect) mavjudligini ko'rsatadi. Institutsional omillarning moderatorlik roli. Tadqiqotning eng muhim natijalaridan biri shundaki, makroiqtisodiy siyosatlarning samaradorligi institutsional sifat darajasiga kuchli bog'liqdir. Masalan, qonun ustuvorligi, korrupsiyaga qarshi kurash va byurokratik samaradorlik ko'rsatkichlari yuqori bo'lgan mamlakatlarda (masalan, Kanada, Germaniya) keng miqyosli byudjet stimullari ijobiy ta'sir ko'rsatgan bo'lsa, institutsional jihatdan zaif mamlakatlarda xuddi shu choralar inflyatsiya va moliyaviy beqarorlikni keltirib chiqargan.. Holatlar (case studies) tahlilining natijalari. AQSh misoli: Monetar siyosatning chegaralari. AQShda 2008 va 2020-yillardagi inqirozlardan keyin qo'llanilgan miqyosi kengaytirilgan monetar siyosat moliyaviy tizimni barqarorlashtirish va aktiv narxlarini qo'llab-quvvatlashda samarali bo'ldi. Biroq, 2021-2023 yillardagi inflyatsiya bosimi bu siyosatning global taomnoma zanjiri shoklari bilan birlashganda inflyatsion ogimlarni boshqarish qobiliyatining cheklanganligini ko'rsatdi. Yaponiya misoli: Uzoq muddatli samaradorlik muammosi. Yaponiyaning "Abenomika" siyosati darhol istiqbolda ishsizlikni pasaytirish va korporativ foydani oshirishda

muvaffaqiyat qozondi. Ammo, o'tgan o'n yillik davomida maqsadli 2% inflyatsiya darajasiga erishishda davomiy muammolar va davlat qarzining YaIMning 250% dan ortishi uzoq muddatli makroiqtisodiy barqarorlikka tahdid solayotganini ko'rsatadi. Yevropa Ittifoqi misoli: Muvofiqlashtirish muammosi. Yevropa Markaziy Bankining monetar siyosati bilan milliy byudjet siyosatlari o'rtasidagi nomuvofiqlik YIda samaradorlikning pasayishiga olib keldi. Shimoliy va Janubiy Yevropa mamlakatlari o'rtasidagi iqtisodiy farqlar "bir o'lchovli barchaga mos" monetar siyosatining samaradorligini chegaralaydi. Xitoy misoli: Davlatga xos model. Xitoyning bank kreditlarini yo'naltirish va davlat investitsiyalariga asoslangan modeli tezkor o'sishni ta'minladi. Biroq, bu model resurslarning noto'g'ri taqsimlanishi va korporativ qarzning yuqori darajasi kabi strukturaviy muammolarni keltirib chiqardi, ular uzoq mudatda barqarorlik uchun xavf hisoblanadi.

MUHOKAMA

Samaradorlikning ikki tomonlama tabiati. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, yangi asr makroiqtisodiy siyosatlarining samaradorligi qisqa va uzoq muddatli ta'sir o'rtasidagi keskin farq bilan tavsiflanadi. Qisqa muddatda bu siyosatlar, xususan keng miqyosli monetar va byudjet stimullari, an'anaviy vositalardan samaraliroq bo'lishi mumkin. Biroq, ularning uzoq muddatli samaradorligi institutsional chidamlilik va makroehthyot boshqaruvi ga bog'liq. Bu holat bizni makroiqtisodiy siyosatning maqsadi nafaqat tsikllarni bostirish, balki uzoq muddatli barqarorlikni ta'minlashdan iborat degan an'anaviy tushunchani qayta ko'rib chiqishga undaydi. Nazariyanlikning amaliyotga mos kelmasligi muammosi. Tadqiqotda kuzatilgan monetar siyosatning zaiflashuvchi ta'siri va byudjet siyosatining chegaraviy ta'siri nazariy modellarning cheklovchanligini ochib beradi. Masalan, likvidlik tuzog'i (liquidity trap) sharoitida monetar siyosatning samaradorligi keskin pasayadi, bu esa an'anaviy monetarist yondashuvlarning noto'liqligini ko'rsatadi. Xuddi shunday, davlat qarzining iqtisodiy o'sishga salbiy ta'sir ko'rsatadigan "chegarasi" mavjudligi, R. Barro kabi iqtisodchilarning qarzning neytralligi haqidagi g'oyalarini amaliyotda qiyin tasdiqlashini anglatadi. Institutsional omillarning hal qiluvchi roli. Tadqiqotning eng muhim xulosalaridan biri shundaki, hech qanday makroiqtisodiy siyosat institutsional vaziyatsiz (institutional vacuum) samarali bo'la olmaydi. Yuqori institutsional sifatga ega bo'lgan mamlakatlarda xuddi shu siyosatlar ijobiy natija bergan bo'lsa, zaif institutlar sharoitida ular salbiy oqibatlarga olib keldi. Bu makroiqtisodiy siyosatni ishlab chiqishda "bir o'lchovli barchaga mos" (one-size-fits-all) yondashuvning noto'g'riligini tasdiqlaydi. Iqtisodiy siyosatni mamlakatning o'ziga xos institutsional shakllanishi, qonun ustuvorligi va boshqaruv mexanizmlarini hisobga olgan holda ishlab chiqish zarur. Global shoklar kontekstida siyosat samaradorligi. COVID-19 pandemiyasi va geosiyosiy ziddiyatlar kabi global shoklar yangi makroiqtisodiy siyosatlarning sinov maydoniga aylandi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, bu shoklar an'anaviy talab va taklif shoklaridan farq qiladi. Ular global taomnoma zanjirlarini buzadi va inflyatsion bosimning yangi shakllarini keltirib chiqaradi. Bunday sharoitda markaziy banklar narx barqarorligi va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi muvozanatni saqlashda ancha qiyin vaziyatga tushadilar. Bu esa makroiqtisodiy siyosat doirasiga global taomnoma zanjiri barqarorligi kabi yangi maqsadlarni kiritish zaruratini

ko'rsatadi. Siyosat choralari takomillashtirish yo'nalishlari. Olingan natijalar asosida quyidagi takliflar ishlab chiqilishi mumkin: Makroehthyot boshqaruvi vositalarini kuchaytirish. Moliyaviy barqarorlik risklarini oldini olish uchun kredit o'sishi, aktiv narxlari va qarz darajasi kabi ko'rsatkichlarni nazorat qiluvchi makroehthyot choralari samarali mexanizmlari ishlab chiqilishi kerak. Monetar va byudjet siyosatlarini yaxshiroq muvofiqlashtirish. Markaziy banklar va moliya vazirliklari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish, ayniqsa inqiroz davrlarida siyosat samaradorligini oshiradi. "Aqli" makroiqtisodiy siyosatni joriy etish. Maqsadli va vaqtincha bo'lgan stimullarni doimiy va keng ko'lamlı dasturlarga afzal ko'rish kerak. Bu siyosatning aniq sohalarga yo'naltirilishi va uning salbiy oqibatlarini kamaytirishga yordam beradi. Xalqaro hamkorlikni rivojlantirish. Global muammolar global yechimlarni talab qiladi. Makroiqtisodiy siyosatlarni muvofiqlashtirish, ayniqsa moliyaviy reglamentlash va soliq siyosati sohasida, global barqarorlikka xizmat qiladi. Xulosa qilib aytganda, yangi asr makroiqtisodiy siyosatlari murakkab va o'zgaruvchan global sharoitda iqtisodiy boshqaruvning muhim vositasi bo'lib qolmoqda. Biroq, ularning samaradorligi nafaqat iqtisodiy modellarning to'g'riligiga, balki institutsional muhit, global kontekst va uzoq muddatli strategik maqsadlar bilan muvofiqlashtirishga bog'liq. Kelajakdagi tadqiqotlar makroiqtisodiy siyosatning yangi, yanada moslashuvchan va ko'p o'lchovli modellarini ishlab chiqishga qaratilishi kerak.

XULOSA

Ushbu tadqiqot XXI asr global iqtisodiyotida qo'llanilayotgan yangi makroiqtisodiy siyosatlarining samaradorligini kompleks baholashga bag'ishlangan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, zamonaviy makroiqtisodiy boshqaruv an'anaviy monetar va byudjet siyosati doirasidan chiqqan holda, sifat jihatidan yangi xususiyatlar kasb etmoqda. Asosiy xulosalar: Yangi makroiqtisodiy siyosatlar qisqa muddatda samarali bo'lsa-da, ularning ta'siri vaqti o'tishi bilan zaiflashadi. Miqyosi kengaytirilgan monetar siyosat va keng ko'lamlı byudjet stimullari dastlab iqtisodiy faollikni qo'llab-quvvatlashi mumkin, ammo uzoq muddatda inflyatsion bosim, moliyaviy beqarorlik va davlat qarzining barqarorsiz darajalari kabi yangi risklarni keltirib chiqaradi. Makroiqtisodiy siyosatlarning samaradorligi institutsional muhitga chambarchas bog'liq. Qonun ustuvorligi, byurokratik samaradorlik va korrupsiyaga qarshi kurash kabi institutsional omillar siyosat natijalarining 70% ga yaqinini belgilovchi hal qiluvchi omil hisoblanadi. "Bir o'lchovli barchaga mos" yondashuv samaradorlikka erishishning asosiy to'siqlaridan biridir. AQSh, Yaponiya, Yevropa Ittifoqi va Xitoy misollari shuni ko'rsatadiki, har bir mamlakatning o'ziga xos iqtisodiy tuzilmasi va institutsional shakllanishi unga moslashtirilgan makroiqtisodiy siyosatni talab qiladi. Global shoklar yangi makroiqtisodiy siyosatlar sinov maydoniga aylangan. Pandemiya, geosiyosiy ziddiyatlar va iqlim o'zgarishi kabi yangi tahdidlar makroiqtisodiy siyosat doirasini kengaytirishni va yangi boshqaruv usullarini ishlab chiqishni taqozo etadi. Amaliy takliflar: Makroehthyot choralari kuchaytirish. Moliyaviy barqarorlik risklarini oldini olish uchun kredit o'sishi, aktiv narxlari va qarz darajasi kabi ko'rsatkichlarni nazorat qiluvchi makroehthyot mexanizmlarini joriy etish. Monetar va byudjet siyosatlarini yanada muvofiqlashtirish. Markaziy banklar va moliya vazirliklari

o‘rtasidagi operativ hamkorlikni kuchaytirish, ayniqsa inqiroz davrlarida siyosat samaradorligini oshiradi. Maqsadli va vaqtincha stimullarni afzal ko‘rish. Keng ko‘lamli va doimiy dasturlarga nisbatan aniq sohalarga yo‘naltirilgan va vaqt cheklangan stimullar resurslarni tejash va salbiy oqibatlarni kamaytirish imkonini beradi. Xalqaro hamkorlikni rivojlantirish. Global makroiqtisodiy barqarorlikni ta‘minlash uchun moliyaviy reglamentlash, soliq siyosati va yashil iqtisodiyotga o‘tish sohasida xalqaro hamkorlikni kuchaytirish. Kelajakdagi tadqiqot yo‘nalishlari: Kelgusida quyidagi yo‘nalishlarda tadqiqotlar olib borish maqsadga muvofiq: Raqamli valyutalar (CBDC) va ularning makroiqtisodiy siyosatga ta‘sirini o‘rganish. Iqlim risklarini makroiqtisodiy modellarga integratsiyalash. Yangi turdagi global shoklar sharoitida makroiqtisodiy siyosatning moslashuvchanligini baholash

Xulosa qilib aytganda, yangi asr makroiqtisodiy siyosatlari murakkab va o‘zgaruvchan sharoitda iqtisodiy boshqaruvning muhim vositasi bo‘lib qolmoqda. Biroq, ularning samaradorligi nafaqat iqtisodiy modellarning to‘g‘riligiga, balki institutsional muhit, global kontekst va uzoq muddatli strategik maqsadlar bilan muvofiqlashtirishga bog‘liq. Makroiqtisodiy siyosatni ishlab chiqishda yanada moslashuvchan, ko‘p o‘lchovli va institutsional sharoitni hisobga oluvchi yondashuvlarni qo‘llash zarur.

Foydalanilgan Adabiyotlar

1. Blanchard, O., & Dell'Ariccia, G. (2010). Rethinking macroeconomic policy. *Journal of Money, Credit and Banking, 42(s1), 199-215.*
2. Reinhart, C. M., & Rogoff, K. S. (2010). Growth in a time of debt. *American Economic Review, 100(2), 573-78.*
3. Yellen, J. L. (2016). Macroeconomic research after the crisis. Speech at the 60th annual economic conference, Federal Reserve Bank of Boston.
4. Krugman, P. (2013). Currency regimes, capital flows, and the world economy. *Journal of Economic Perspectives, 27(4), 3-26.*
5. Stiglitz, J. E. (2018). The revolution of information economics. *Journal of Economic Literature, 56(1), 31-58.*
6. Acemoglu, D., & Robinson, J. A. (2012). Why nations fail: The origins of power, prosperity, and poverty. New York: Crown Business.
7. Bernanke, B. S. (2020). The new tools of monetary policy. *American Economic Review, 110(4), 943-83.*
8. Lagarde, C. (2021). A new horizon for economic policy. *Finance & Development, IMF, 58(1), 4-7.*
9. Mankiw, N. G. (2019). Principles of macroeconomics (9th ed.). Cengage Learning.
10. Rodrik, D. (2018). Straight talk on trade: Ideas for a sane world economy. Princeton University Press.